

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

443. SESJA PLENARNA W DNIACH 12 I 13 MARCA 2008 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Przyszłość jednolitego rynku — działać globalnie”

(2008/C 204/01)

Dnia 27 września 2007 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię w sprawie:

„Przyszłość jednolitego rynku — działać globalnie”.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 27 lutego 2008 r. Sprawozdawcą był Bryan CASSIDY.

Na 443. sesji plenarnej w dniach 12–13 marca 2008 r. (posiedzenie z 12 marca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 39 do 9 — 12 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Podsumowanie wniosków i zaleceń

1.1 Centrum Monitorowania Jednolitego Rynku zostało utworzone przez EKES w celu obserwacji postępów w urzeczywistnianiu jednolitego rynku i od kilkunastu lat wydaje opinie w odpowiedzi na wnioski o sporządzenie opinii rozpoznawczej kierowane doń przez inne instytucje, takie jak Rada, Komisja i Parlament, a także przez państwa przewodniczące UE ⁽¹⁾. Ostatnia z opinii stanowiła odpowiedź na sprawozdanie okresowe Komisji dotyczące przeglądu jednolitego rynku ⁽²⁾. Ponadto EKES sporządził wiele opinii „z inicjatywy własnej”.

1.2 Niniejsza opinia z inicjatywy własnej pojawia się w odpowiedniej chwili, po tym jak Rada Europejska na swoim posiedzeniu w dniach 18-19 października 2007 r. zdecydowała, że UE powinna stać się światowym liderem w kwestiach regulacyjnych i pod względem otwarcia rynków. Unia Europejska może kształtować proces globalizacji, jeśli powiąże swój model rozwoju ze zrównoważonym wzrostem, sprawiedliwością społeczną i troską o środowisko naturalne. Strategia lizbońska na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia stanowi lepszą odpowiedź na globalizację aniżeli ucieczka w protekcjonizm.

1.3 Pracodawcy i związki zawodowe zgodnie przyznają, że połączenie elastyczności rynku pracy z bezpieczeństwem socjalnym (*flexicurity* ⁽³⁾) uzyskane w wyniku negocjacji partnerów społecznych może stworzyć sytuację, w której zyskają zarówno przedsiębiorstwa, jak i pracownicy. Model ten obejmuje prawo

⁽¹⁾ Dz.U. C 24 z 31.1.2006, sprawozdawca: Daniel RETUREAU, na wniosek prezydencji brytyjskiej

⁽²⁾ Dz.U. C 93 z 27.4.2007, sprawozdawca: Bryan CASSIDY

⁽³⁾ Dz.U. C 256 z 27.10.2007, sprawozdawca: Thomas JANSON.

Sprawozdanie okresowe grupy ekspertów ds. *flexicurity*, 20 kwietnia 2007 r.: „*Flexicurity* to strategia polityki zmierzająca do zwiększenia — jednocześnie i w sposób zamierzony — z jednej strony elastyczności rynków pracy, organizacji pracy i relacji pracowniczych, z drugiej zaś bezpieczeństwa (bezpieczeństwa zatrudnienia i ochrony socjalnej). Główne założenie, na którym opiera się strategia *flexicurity*, mówi, że elastyczność i bezpieczeństwo nie powinny być postrzegane jako przeciwieństwa, ale mogą się one wzajemnie wspierać. Zachęcanie do elastyczności na rynkach pracy przy zapewnieniu wysokiego stopnia zabezpieczenia społecznego będzie skutecznie tylko wtedy, gdy pracownicy otrzymają środki pozwalające im na dostosowanie się do zmian, na podejmowanie zatrudnienia, utrzymanie się na rynku pracy oraz na rozwijanie swojej kariery zawodowej. Dlatego też w koncepcji *flexicurity* kładzie się silny nacisk na aktywna politykę rynku pracy oraz motywowanie do uczenia się i szkolenia przez całe życie — ale także na silne systemy zabezpieczenia społecznego zapewniające wsparcie dochodów i pozwalające godzić pracę zawodową z opieką. Powinno to także sprzyjać równości szans i równości płci”

pracy, skuteczne systemy uczenia się i kształcenia przez całe życie oraz zachowuje i doskonali system ochrony socjalnej, a zatem zapewnia właściwe warunki dla unowocześnienia europejskich rynków pracy. Ponadto do ich sprawnego funkcjonowania przyczyni się skuteczny dialog społeczny (zwłaszcza w ramach rokowań zbiorowych).

1.4 EKES zapoznał się z komunikatem Komisji: „Interes Europy: Sukces w dobie globalizacji”⁽⁴⁾, przedłożonym na nieformalnym posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie.

1.5 Większość obywateli UE za rzecz oczywistą uważa sukces jednolitego rynku w wielu dziedzinach wewnętrznej działalności Unii Europejskiej. Jednolity rynek nie jest jednak „faktem dokonany” — komisarz McCreevy określił go jako „pracę w toku”⁽⁵⁾. Oprócz potrzeby sfinalizowania jednolitego rynku, Unia Europejska musi obecnie stawić czoła globalizacji i propagować zasady otwartego rynku, na których została zbudowana. W dzisiejszym świecie, w kontekście niezakłóconej konkurencji, nie ma bowiem miejsca na protekcyjnizm.

1.6 Częścią globalnego posłannictwa UE jest wprowadzenie zharmonizowanych standardów w zakresie swobodnego przepływu kapitału, towarów, usług i osób. Oznacza to, że kraje trzecie pragnące prowadzić działalność gospodarczą w UE nie będą mogły omijać zasad stosowanych na rynku wewnętrznym, czy to w zakresie ochrony konsumenta, norm technicznych, warunków pracy, czy też ochrony środowiska.

1.7 Istotnym aspektem wyzwania, jakie stanowi globalizacja jest rola Światowej Organizacji Handlu, Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), a także coraz większa współzależność światowych rynków finansowych — przejawem tej współzależności był kryzys finansowy i giełdowy w drugiej połowie 2007 r.

1.8 Europejski jednolity rynek nie jest samowystarczalny. Unia Europejska musi prowadzić wymianę handlową i rozwijać stosunki z resztą świata. Musi także pozostać konkurencyjna, z korzyścią dla pracowników, pracodawców i wszystkich obywateli. W tym celu opracowano strategię lizbońską, która ma również umożliwić gospodarce Unii Europejskiej osiągnięcie większej konkurencyjności na arenie światowej. Sama UE powinna zaś zadbać o zniesienie pozostałych barier wewnętrznych.

1.9 Celem niniejszej opinii z inicjatywy własnej jest zmobilizowanie UE, aby zmierzyła się z wyzwaniem globalizacji i wykorzystała możliwości, które niesie ze sobą to zjawisko. Europejskiego sukcesu gospodarczego nie zbudowano na protekcyjnizmie, lecz na bazie czterech swobód stanowiących fundament pierwotnej Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. (Unia Europejska nadal musi znieść pewne ograniczenia w handlu.)

1.10 UE powinna również uważać, aby nie powtórzyć amerykańskiego błędu, jakim jest dotowanie produkcji biopaliw. Jeżeli WTO nie zablokuje tych nieekonomicznych dotacji, spowodują one niechybnie wzrost cen żywności oraz problem głodu w rozwijających się i słabo rozwiniętych częściach świata.⁽⁶⁾

1.11 EKES przyjmuje do wiadomości zalecenia partnerów społecznych przedstawione w ich wspólnym przeglądzie i analizie wyzwań, przed jakimi stoją europejskie rynki pracy⁽⁷⁾ — wzywa także Komisję i państwa członkowskie, aby wzięły te zalecenia pod uwagę.

1.12 EKES z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji przedstawiony na nieformalnym posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie⁽⁸⁾. Komitet popiera w szczególności cztery strategie ustalone podczas posiedzenia zarówno dla Unii, jak i państw członkowskich: badania naukowe i rozwój oraz innowacje, odpowiednie warunki dla działalności gospodarczej, inwestycje w zasoby ludzkie oraz energia i zmiany klimatyczne. Niemniej jednak we wszystkich czterech dziedzinach istnieje potrzeba pogłębienia programu reform w celu wykorzystania rzeczywistego potencjału w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

1.13 EKES zwraca się do Komisji i Rady, aby zapewniły aktywny udział partnerów społecznych w opracowywaniu i wdrażaniu działań polityki *flexicurity* na szczeblu krajowym.

⁽⁴⁾ COM(2007) 581 wersja ostateczna z 3 października 2007 r.

⁽⁵⁾ Zob. pakiet dokumentów dotyczących przeglądu jednolitego rynku przyjętego przez Komisję w listopadzie 2007 r. COM(2007) 724 wersja ostateczna

⁽⁶⁾ Dz.U. C 44 z 16.2.2008, sprawozdawca: Edgardo Maria IOZIA

⁽⁷⁾ Partnerzy społeczni: ETUC/CES (Europejska Konfederacja Związków Zawodowych), CEEP (Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych), UEAPME (Europejskie Stowarzyszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw) i BusinessEurope (Europejska Unia Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców), *Key challenges facing European labour markets: a joint analysis of European social partners* („Główne wyzwania, przed jakimi stoją europejskie rynki pracy: wspólna analiza europejskich partnerów społecznych”), październik 2007 r.

⁽⁸⁾ Zob. przypis 4

1.14 Przedsiębiorstwa i pracownicy z UE nie mogą znaleźć się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z konkurentami z krajów trzecich tylko dlatego, że Unia Europejska pragnie wyznaczać standardy dla zaawansowanych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska.

1.15 Aby rozwiązać ten problem, Unia Europejska powinna przemówić jednym głosem, zajmując stanowcze i konsekwentne stanowisko w międzynarodowych negocjacjach dotyczących globalnego ocieplenia; należy także wywierać większy nacisk na uchylające się kraje.

2. Sukces w dobie globalizacji — główne elementy

2.1 Komunikat Komisji przedstawiony na październikowym szczycie głów państw i szefów rządów powstał w następstwie nieformalnego posiedzenia w Hampton Court w październiku 2005 r., podczas którego poruszono kwestię wyzwań stawianych przez globalizację w takich dziedzinach jak innowacje, energia, migracja, edukacja i demografia. W 2007 r. osiągnięto porozumienie co do tego, że Europa musi stanąć na czele światowych wysiłków zmierzających do ograniczenia zmian klimatycznych, jak również uzgodniono wprowadzenie europejskiej polityki na rzecz bezpiecznej, odnawialnej i konkurencyjnej energii, umożliwiającej rozpoczęcie w Europie trzeciej rewolucji przemysłowej — w ten sposób Europa znajdzie się na progu trzeciej rewolucji przemysłowej.

2.2 Wzrosła świadomość społeczna globalizacji oraz korzyści, a także trudności, jakie ona przynosi. Zjawisko to, przez jednych przyjmowane z zadowoleniem, przez innych z obawą, doprowadziło do zakwestionowania niektórych z powojennych założeń dotyczących światowej gospodarki (na przykład tezę o dominacji USA) oraz metod, jakimi rządy mogą pomagać obywatelom w akceptacji przemian. Dla UE „globalizacja” stanowi zarówno szansę, jak i wyzwanie.

2.3 Po 50 latach integracji europejskiej losy gospodarek państw członkowskich są ze sobą powiązane silniej niż kiedykolwiek przedtem, a jednocześnie nastąpił niespotykany dotąd postęp społeczny. Następnym etapem powinno być umożliwienie UE wysunięcia się na czoło rozwojowych nurtów w światowej gospodarce oraz wprowadzenie międzynarodowych standardów opartych na wartościach UE.

2.4 Unia monetarna i sukces waluty euro są i nadal będą katalizatorem głębszej integracji rynkowej oraz umacniania rynku wewnętrznego. Warunki niskiej inflacji, niskich stóp procentowych, tanich i przejrzystych transakcji oraz głębszej integracji finansowej sprzyjają transgranicznej wymianie handlowej oraz inwestycjom w UE, a także pomagają europejskim firmom sprostać światowej konkurencji. W kontekście zewnętrznym euro zapewnia ochronę przed obecnymi zawirowaniami na rynku finansowym, a jego silna pozycja pozwala złagodzić niektóre skutki wzrostu cen na światowych rynkach żywności i energii napędzanych zwłaszcza wysokim popytem ze strony wschodzących potęg gospodarczych. Mocna pozycja waluty euro musi jednak odzwierciedlać podstawowe wskaźniki gospodarcze. Szybki wzrost wartości euro na rynkach — czemu sprzyja zbyt wysoka stopa referencyjna ustalona przez EBC, związana także z polityką walutową przypominającą dewaluacje dokonywane w celu zwiększenia konkurencyjności, jaką prowadzi się w innych częściach świata — stanowi zagrożenie dla dobrobytu UE. Wzrost ten stwarza poważną przeszkodę dla przedsiębiorstw europejskich, których koszt produkcji wyrażany jest w euro, a wartość sprzedaży w dolarach, co pociąga za sobą ryzyko delokalizacji.

3. Zewnętrzne czynniki jednolitego rynku

3.1 Liberalizacja handlu

Światowa Organizacja Handlu jest najważniejszym narzędziem liberalizacji handlu międzynarodowego. Pomyślnie zakończenie rundy z Ad-Dauha (Doha) może pozwolić na otwarcie rynków w ponad stu krajach świata na eksport z UE. Poważnie rozczarowują jednak powolne postępy w negocjacjach. Oprócz porozumień WTO zawiera się także wiele dwustronnych umów handlowych. Przedsiębiorstwa i pracownicy pilnie potrzebują dostępu do szybko rosnących rynków w krajach będących kluczowymi partnerami handlowymi. Krokiem w dobrym kierunku jest strategia UE polegająca na negocjowaniu umów o wolnym handlu z Koreą, ASEAN i z Indiami. Porozumienia te muszą mieć jak najszerszy zasięg i jak najkorzystniejsze warunki; powinny obejmować towary (tu także bariery pozataryfowe), usługi, inwestycje, prawa własności intelektualnej, ułatwienie wymiany handlowej, politykę konkurencji, normy w dziedzinie ochrony środowiska oraz standardy MOP. Warto również zastanowić się nad uwzględnieniem w tych porozumieniach modelu Solvit.

3.2 Oprócz tradycyjnych umów o wolnym handlu EKES dostrzega inne innowacyjne metody rozwiązywania praktycznych problemów występujących w kontekście negocjacji dwustronnych, i wskazuje na rozmowy w Transatlantyckiej Radzie Gospodarczej utworzonej po szczycie UE — USA z 30 kwietnia 2007 r. Podczas pierwszego posiedzenia Rady w dniu 9 listopada poczyniono pierwsze znaczące postępy w

kierunku rozwiązania problemów dotyczących poprawy warunków handlu i inwestowania w kraju będącym największym partnerem gospodarczym UE. Rozpatrywane kwestie nie zawsze są interesujące dla członków innych bloków handlowych, dlatego istotne jest zawieranie takich dwustronnych układów. (Od kwietnia obie strony poczyniły podobno znaczne postępy w usuwaniu barier w handlu i inwestycjach oraz w łagodzeniu obciążeń regulacyjnych.)

Osiągnięto porozumienie w następujących kwestiach i dziedzinach:

- Standardy rachunkowości akceptowane w USA (GAAP): w przypadku przedsiębiorstw z UE notowanych na amerykańskich giełdach będą teraz przyjmowane sprawozdania finansowe UE przygotowywane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.
- Wzmocnienie bezpieczeństwa i ułatwień w handlu — strategia osiągnięcia w 2009 r. wzajemnego uznawania programów partnerstwa handlowego z UE i USA będzie realizowana w ramach kluczowych etapów opartych na wynikach.
- Zmniejszenie obciążeń regulacyjnych dotyczących wprowadzania nowych leków przeciw rzadkim chorobom dzięki opracowaniu wspólnego formularza wniosku o oznaczenie leku jako sierociego produktu leczniczego.
- Działanie UE dotyczące wniosku legislacyjnego w sprawie udostępniania pacjentom informacji o legalnych produktach farmaceutycznych.
- Komisja zaproponowała, aby UE nadal zezwalała na przywóz produktów oznaczonych zarówno miarami amerykańskimi, jak i metrycznymi, co pozwoli obniżyć koszty handlu transatlantyckiego.
- Przed następnym posiedzeniem Rady amerykański Urząd ds. Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (Occupational Safety and Health Administration) omówi z analogicznymi jednostkami Komisji Europejskiej postępy poczynione w ułatwianiu handlu produktami elektrycznymi pod względem procedur oceny zgodności z wymogami bezpieczeństwa oraz określi obszary, w których można poczynić postępy w przyszłym roku.
- Amerykańska Federalna Komisja Łączności (Federal Communications Commission) dokona przeglądu produktów poddawanych obowiązkowym badaniom prowadzonym przez strony trzecie, aby w przypadku produktów, które dotąd spełniały odpowiednie normy, uznawać deklaracje zgodności wystawiane przez dostawców.
- Prowadzony jest dialog w sprawie regulacji rynków finansowych mający na celu określenie metod i obszarów, w których należy wprowadzić wzajemne uznawanie w dziedzinie papierów wartościowych oraz trwa identyfikacja innych metod ułatwiania transgranicznego handlu usługami finansowymi. Prace dopiero się rozpoczęły i podczas szczytów USA — UE w konsultacji z zainteresowanymi stronami zostaną ustalone inne priorytety.

3.3 Unia Europejska powinna ponadto pogłębiać i wzmacniać współpracę ekonomiczną z krajami sąsiednimi, takimi jak Ukraina, oraz z Rosją. Przystąpienie Rosji do WTO, wspólna przestrzeń gospodarcza oraz nowe porozumienie ramowe UE — Rosja to ważne kamienie milowe na drodze do prawdziwie strategicznego partnerstwa gospodarczego. Wzmocniona współpraca powinna przygotować grunt pod przyszłe negocjacje na temat wspólnej przestrzeni gospodarczej, która sprzyjałaby wolnemu przepływowi towarów i usług, kapitału i osób, wiedzy i technologii.

3.3.1 Jako że przystąpienie do WTO wpływa tylko na część kwestii wiążących się ze strategicznym partnerstwem gospodarczym, UE i Rosja powinny w przyszłości kształtować swoje stosunki gospodarcze tam, gdzie to możliwe, w oparciu o struktury WTO+, aby stworzyć wspólną przestrzeń gospodarczą wielkiej Europy. Wymaga to ze strony UE i Rosji silnego zaangażowania w pracę nad zagadnieniami o zasięgu znacznie szerszym i głębszym niż w przypadku tradycyjnych porozumień o wolnym handlu.

3.3.2 Porozumienie UE — Rosja powinno obejmować między innymi wspólne przepisy dotyczące traktowania narodowego inwestycji transgranicznych, zniesienie ceł, likwidację barier pozataryfowych, zbliżanie przepisów, wzajemne uznawanie standardów i oceny zgodności, ułatwienia handlowe i celne, współpracę w dziedzinie konkurencji, liberalizację usług, zamówienia publiczne, przepisy sanitarne i fitosanitarne, ochronę praw własności intelektualnej, rozwiązywanie sporów oraz zastosowanie międzynarodowych standardów rachunkowości. Przykłady zagadnień mogących wejść w zakres takiego szerokiego porozumienia można znaleźć choćby w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

3.4 *Badania i rozwój oraz innowacje*

Udane funkcjonowanie jednolitego rynku jest również niezbędnym warunkiem zwiększenia potencjału innowacyjnego Europy. Prawdziwy jednolity rynek zapewnia największą siłę napędową oraz otwartość dla innowacyjnych towarów, produktów i usług. Na szczeblu europejskim konieczna jest koordynacja działań w dziedzinie badań i rozwoju między „klastrami” MŚP i dużymi firmami, instytutami badawczymi, uczelniami wyższymi oraz nowym Europejskim Instytutem Innowacji i Technologii. Pozwoli ona wzmocnić ogólną zdolność europejskiego przemysłu do osiągania wyższych stopni zaawansowania technologicznego, odzwierciedlonego w europejskich produktach. Wspólnym celem UE jest niedopuszczenie, aby inwestycje w UE przeniosły się gdzie indziej oraz zwiększenie konkurencyjności przemysłu na arenie światowej w zakresie produktów i usług o wysokiej wartości dodanej.

3.5 Globalizacja przyspieszyła tempo zmian w zakresie technologii, koncepcji, sposobu pracy i stylu życia. EKES konsekwentnie wspiera realizację opisanych powyżej celów i uważa, że jeśli Europa zdoła uwolnić swój potencjał innowacyjności i kreatywności, będzie mogła nadawać kierunek zmianom na świecie, ze szczególnym naciskiem na wartości europejskie i różnorodność kulturową.

3.6 *Ochrona własności intelektualnej*

Europejskim staraniom w dziedzinie innowacyjności muszą towarzyszyć odpowiednie warunki ochrony związanej z nią własności intelektualnej, co wymaga znacznych zasobów finansowych oraz ludzkich. Oprócz innych inicjatyw pożądane jest (opóźniające się) wprowadzenie w UE wspólnej i jednolitej ochrony patentu wspólnotowego⁽⁹⁾. Sukces w tej dziedzinie pozwoli zapewnić produktom z UE przewagę na światowym rynku.

Kluczową sprawą jest ponadto zapewnienie zdecydowanego egzekwowania praw własności intelektualnej oraz skuteczne zwalczanie fałszerstwa i piractwa. Istotnym tego warunkiem pozostaje nadal stworzenie ram prawnych na szczeblu UE. Aby zmierzyć się z tym problemem w skali światowej, konieczna jest także wzmocniona współpraca międzynarodowa. Bilateralne rozmowy w sprawie praw własności intelektualnej, które Komisja Europejska prowadzi z Chinami, Rosją i państwami z innych regionów, są właściwym narzędziem do jego rozwiązania, muszą jednak przynieść konkretne wyniki. Krokiem we właściwym kierunku jest także zaproponowana nowa umowa handlowa dotycząca zwalczania obrotu towarami podrobionymi (ACTA).

3.7 *Warunki pracy*

Minimum tego, co UE może zrobić, by wspierać przemysł europejski w uczciwej konkurencji na arenie światowej jest zadbanie, aby inne kraje przestrzegały minimalnych warunków pracy określonych przez Międzynarodową Organizację Pracy oraz innych międzynarodowych konwencji dotyczących praw jednostki, wolności związkowej, prawa zrzeszania się i rokowań zbiorowych, równości oraz zniesienia pracy dzieci i pracy przymusowej.

3.8 *Nadzór rynkowy produktów przywożonych*

W ostatnich raportach na temat przywożonych produktów, które nie spełniają norm jakości i są szkodliwe dla zdrowia, podkreślono brak skutecznego nadzoru rynkowego w UE. W ten sposób nieuczciwe warunki wymiany handlowej jeszcze bardziej zaburzają poziom konkurencyjności, z którym muszą się mierzyć przedsiębiorstwa z UE. Wzmocnienie przez państwa członkowskie nadzoru rynkowego pozwoli na weryfikację norm jakości deklarowanych przez wytwórców spoza UE, co postawi ich na równi z producentami z UE oraz zapewni ochronę konsumentów w UE przed produktami niebezpiecznymi lub o niskiej jakości.

3.9 *Bezpieczeństwo energetyczne — wspólna zewnętrzna polityka energetyczna UE*

W związku z ostatnimi wydarzeniami w dziedzinie energetyki kraje UE powinny zewrzeć szyki i wypracować strategiczną politykę energetyczną popartą dwustronnymi umowami między UE a innymi krajami, które należy wynegocjować tak, aby umożliwić przedsiębiorstwom zaplanowanie przyszłych inwestycji w UE. Polityka taka pomoże również chronić poziom życia konsumentów w UE. Państwa członkowskie UE

⁽⁹⁾ Więcej informacji na temat działań DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu na rzecz lepszej ochrony własności intelektualnej można znaleźć w artykule „Keeping better guard on intellectual property”, dostępnym na stronie http://ec.europa.eu/enterprise/library/ee_online/art34_en.htm

będą musiały zapewnić sobie alternatywne źródła energii, takie jak energia odnawialna czy jądrowa ⁽¹⁰⁾ i ograniczyć swoją zależność od dostaw gazu i ropy z Rosji i Bliskiego Wschodu ⁽¹¹⁾. EKES wzywa Komisję do zapewnienia, by opublikowany przez nią ostatnio pakiet energetyczno-klimatyczny ⁽¹²⁾ zapewniał przewidywalność, nie powodował niekorzystnych następstw ekonomicznych, w szczególności dla konkurencyjności energochłonnych gałęzi przemysłu UE, zachęcał do rozwoju europejskich rynków wiodących w tej dziedzinie oraz przyczyniał się do rozwoju innowacji w dziedzinie ochrony środowiska.

3.10 Kwestie ochrony środowiska

Przedsiębiorstwa i pracownicy z UE nie mogą znaleźć się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z konkurentami z krajów trzecich tylko dlatego, że Unia Europejska pragnie wyznaczać standardy dla zaawansowanych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska. Strategia, dzięki której UE wyprzedziłaby inne kraje w osiągnięciu wyższych standardów ochrony środowiska nie ma sensu pod względem ekonomicznym z trzech powodów:

- 1) Unia Europejska nie jest w stanie samodzielnie zatrzymać procesu globalnego ocieplenia, a końcowe efekty działań UE zostaną bez wątpienia zneutralizowane, jeżeli inne kraje nie podejmą działań na rzecz kontroli swojego zużycia energii i poziomów emisji zanieczyszczeń.
- 2) Unia Europejska nie powinna przyczyniać się do zachwiania równowagi konkurencji ze szkodą dla unijnych producentów towarów, którzy płacąc wyższe podatki ekologiczne musieliby zwiększyć koszty operacyjne, tym samym osłabiając swoją pozycję na światowym rynku. Ponadto mogłoby to utarzać drogę odpływowi inwestycji mających być może strategiczne znaczenie dla jednolitego rynku UE.
- 3) Komitetu nie przekonuje argument, że wyższe standardy ochrony środowiska wywołują potrzebę prowadzenia nowych badań nad ekologicznymi produktami. Droga od badań do wprowadzenia do obrotu takich produktów z konieczności jest bardzo długa. W tym czasie inni unijni producenci energochłonnych towarów mogą zostać wyparci z rynku z powodu nieuczciwej konkurencji ze strony producentów z krajów, które mniej chętnie podejmują działania w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

3.10.1 Aby rozwiązać ten problem, Unia Europejska powinna przemówić jednym głosem, zajmując stanowcze i konsekwentne stanowisko w międzynarodowych negocjacjach dotyczących globalnego ocieplenia; należy także wywierać większy nacisk na uchylające się kraje. Jeżeli UE zdecyduje się działać samodzielnie i podnieść niektóre standardy ochrony środowiska, powinna rozważyć nałożenie pewnych zgodnych z zasadami WTO środków kontroli granicznej na produkty pochodzące z krajów znanych z poważnego naruszania norm ochrony środowiska — dzięki czemu europejscy producenci nie musieliby działać w niekorzystnych warunkach konkurencji.

3.10.2 W interesie UE leży udział w otwartym światowym systemie wymiany handlowej. Kiedyś UE musiała chronić swoich obywateli, własne interesy oraz wartości. Dzisiaj protekcjonizm nie jest właściwym rozwiązaniem. Nasza otwartość jako światowego lidera w handlu i inwestycjach umożliwia zmniejszanie nakładów w przemyśle, obniżanie cen dla konsumentów oraz stymuluje większą konkurencyjność przedsiębiorstw i nowych inwestycji. Jednocześnie UE powinna wykorzystywać swój wpływ podczas negocjacji z międzynarodowymi partnerami, aby nakłaniać ich do otwartości — polityczną kampanię na rzecz otwartości można bowiem podtrzymać tylko pod warunkiem pozytywnego odzewu ze strony innych.

3.10.3 Komisja powinna zadbać, aby kraje trzecie oferowały proporcjonalny poziom otwartości dla eksporterów i inwestorów z UE, a także wprowadzić podstawowe uregulowania, które nie ograniczałyby możliwości ochrony naszych interesów oraz utrzymania naszych wysokich standardów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony socjalnej, środowiska i praw konsumenta.

4. Większe szanse na zatrudnienie oraz inwestowanie w ludzi: tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy

4.1 Globalizacja i zmiany technologiczne niosą ze sobą ryzyko wzrostu nierówności, pogłębiając różnice pomiędzy pracownikami wykwalifikowanymi i niewykwalifikowanymi oraz między zamożnymi i ubogimi narodami. Najlepsze rozwiązanie tego problemu to udzielenie pomocy każdej jednostce w dostosowaniu się do nowej sytuacji poprzez poprawę jakości i dostępności edukacji oraz szkoleń dla wszystkich grup wiekowych.

⁽¹⁰⁾ Niektóre państwa opowiedziały się przeciwko stosowaniu energii jądrowej w jakiegokolwiek formie, nie zezwalają na budowę elektrowni jądrowych na swoim terytorium, jednak importują ogromne ilości takiej energii (np. Włochy).

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 318 z 23.12.2006, sprawozdawca: Ulla SIRKEINEN

⁽¹²⁾ Działania Komisji na rzecz energii i klimatu zostały opublikowane 23 stycznia 2008 r. Zob. http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/index_en.htm

4.2 Komitet i partnerzy społeczni wyrazili swoje zdanie na temat, jak kształtować politykę *flexicurity*, by pomóc ludziom lepiej radzić sobie ze zmianą zatrudnienia w dobie coraz szybszych przemian gospodarczych.

4.3 Przyjęcie w dniu 5 grudnia przez Radę ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych zestawu wspólnych zasad w zakresie *flexicurity* ⁽¹³⁾ otworzyło państwom członkowskim drogę do włączenia polityki *flexicurity* do krajowych programów reform, a następnie do jej wdrożenia w ścisłej współpracy z krajowymi partnerami społecznymi.

4.4 Komitet życzyłby sobie, aby większą uwagę zwrócono na aktywną politykę propagowania integracji oraz zapewniania równych szans grupom doświadczającym dyskryminacji na rynku pracy — osobom po 50. roku życia, kobietom, mniejszościom etnicznym i niewykwalifikowanym osobom, które porzuciły naukę.

5. Niestabilność na światowym rynku finansowym

5.1 Unia Europejska doświadcza obecnie skutków światowego kryzysu finansowego i giełdowego. Pozytywną rolę odegrały w tej sprawie unia monetarna i szybka reakcja EBC. Po pierwsze, wprowadzając znaczną płynność na rynki pieniężne, EBC pomógł złagodzić kryzys zaufania dla sektora bankowego, zmniejszając ryzyko poważnego zaostrzenia warunków kredytowych dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Po drugie, brak ryzyka walutowego oraz niskie premie z tytułu ryzyka w poszczególnych krajach świadczą o tym, że słabsze gospodarki w UE zdołały przetrwać zawirowania na rynku finansowym, nie ponosząc większych szkód.

5.2 Zamęt na światowym rynku finansowym i osłabienie amerykańskiego dolara wpływają na Europę — na przykład znaczny wzrost wartości euro spowodowany stopą referencyjną utrzymywaną przez EBC na zbyt wysokim poziomie oraz polityką walutową przypominającą konkurencyjną dewaluację, jaką prowadzi się w innych częściach świata — będzie miał zgubne konsekwencje dla gospodarki UE i jej średnioterminowych perspektyw.

5.3 Ostatnie wydarzenia na światowych rynkach finansowych ukazują potrzebę wzmocnienia zasad ostrożności, ulepszenia koordynacji i komunikacji między organami nadzoru i bankami centralnymi oraz poprawy przejrzystości i sprawozdawczości.

Bruksela, 12 marca 2008 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹³⁾ Komunikat prasowy Rady 16139/07, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st16/st16139.en07.pdf>

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następujące poprawki, które uzyskały co najmniej jedną czwartą oddanych głosów, zostały poddane pod zbiorcze głosowanie i odrzucone w trakcie debaty:

1. Punkt 2.4

Zmienić

[...] Szybki wzrost wartości euro na rynkach — czemu sprzyja ~~zbyt wysoka stopa referencyjna ustalona przez EBC, związana także z polityką walutową przypominającą~~ polityka walutowa przypominająca dewaluacje dokonywane w celu zwiększenia konkurencyjności, jaką prowadzi się w innych częściach świata — stanowi zagrożenie dla dobrobytu UE. [...]

Uzasadnienie

Tak otwarta i pozbawiona niuansów krytyka polityki EBC, wtrącona, jakby chodziło tylko o doprecyzowanie tekstu, nie jest stosowna bez wcześniejszego przyjęcia opinii EKES-u poświęconej tej konkretnej sprawie. Kwestia stóp referencyjnych jest przedmiotem ożywionej debaty, w której opinie — wszystkie godne szacunku — są rozbieżne. Należy przypomnieć, że posługując się tymi stopami, EBC wypełnia zadanie obrony przed inflacją, nałożone nań przez traktat.

2. Punkt 5.2

Zmienić

Zamęt na światowym rynku finansowym i osłabienie amerykańskiego dolara wpływają na Europę — na przykład znaczny wzrost wartości euro spowodowany ~~stopą referencyjną utrzymywaną przez EBC na zbyt wysokim poziomie oraz~~ polityką walutową przypominającą konkurencyjną dewaluację, jaką prowadzi się w innych częściach świata — będzie miał zgubne konsekwencje dla gospodarki UE i jej średnioterminowych perspektyw.

Uzasadnienie

Uzasadnienie jest podobne jak w punkcie 2.4, ale jeszcze bardziej oczywiste. W tamtym punkcie mówiono, iż polityka EBC sprzyja wzrostowi wartości euro, a tutaj mówi się wprost, że go powoduje. Tak bezpośrednie formułowanie stanowiska przez EKES jest niedopuszczalne, a do tego niestosowne z punktu widzenia formalnego.

Wynik głosowania

Za: 22 Przeciw: 29 Wstrzymało się: 8
